

Äänitteen nimi: Kuntaliiton ja Opetus- ja kulttuuriministerion podcast jakso 1 .mp3

Äänitteen kesto: 00:29:58

[äänite alkaa]

Haastattelija 1 [00:00:01]: On itsestään selvää, että haluamme tarjota nuorillemme hyvän elämän eväät. Miksi se sitten välillä on niin vaikeaa? Millä tavalla nuorisolain ohjaus- ja palveluverkostot voivat osaltaan olla tukemassa yhteistyötä nuorten hyvän elämän saavuttamiseksi? Tässä podcastissa keskustellaan aiheesta nuorten ohjaus- ja palveluverkoston ympärillä. Tavoitteenamme on, että jokaisen podcast-jakson jälkeen kuulija olisi saanut selkeitä ja toteutettavissa olevia ideoita omaan verkostotyöhönsä. Otamme myös mielellämme vastaan palautetta ja podcastiin sisältöideoita. Näitä voi antaa Ysipykälän nettisivuilla www.kuntaliitto.fi/ysipykala. Studioissa keskustelua luotsaa Marja Pulkkinen Opetus- ja kulttuuriministeriöstä sekä Elsa Mantere Kuntaliitosta.

Haastattelija 2 [00:00:56]: Tervehdys meidän vieraillemme, ja tervetuloa meidän podcastiin. Täällä on siis paikalla erikoistutkija Anu Gretschel Nuorisotutkimusseurasta ja Essi Holopainen samasta laitoksesta, ja tutkijana myös kyseisessä verkostossa. Aloitetaanpa meidän ensimmäisellä kysymyksellä, kun tulimme keskustelemaan tänne ohjaus- ja palveluverkostosta. Mehän tiedämme, että ohjaus- ja palveluverkostosta ei ole tehty kauheasti tutkimusta, että me tietäisimme tutkimuksen valossa, mitä näille verkostoille kuuluu. Mitäs Anu, kun sinä olet ihan suoraan tehnyt itse verkostotyöstä tutkimusta, niin mitä sinä tähän sanoisit ja mitä sinun näkemyksesi mukaan tutkimukset meille kertovat?

Puhuja 1 [00:01:41]: Joo. Me teimme jo reilu kymmenen vuotta sitten Allianssin vetämässä hankkeessa tutkimusta kolmessa eteläsuomalaisessa kaupungissa näistä verkostoista. Ja kyllähän jo silloin kävi ilmi, että verkostot toimivat... Tai siis voidaan ajatella, että verkostoon kuuluu monia ryhmiä, mutta verkoston ryhmät eivät olleet välttämättä missään keskusteluyhteydessä keskenään, tai viestit eivät menneet sinne päätöksentekoon. Eli silloin jo huomattiin, että täällä olisi valtavasti työtä, että se aika, mikä istutaan siellä verkostossa, ei menisi hukkaan.

Haastattelija 1 [00:02:19]: Aluehallintovirastot tekivät 2022 syksyn ja vähän keväänkin aikana kuntakyselyä kunnille, ja lisäksi kuntatyöpajoja näistä nuorten ohjaus- ja palveluverkostoista. Siinä selvisi, tai pystyttiin ehkä lajittelemaan viisi erilaista tietyllä tavalla ongelmaa sille verkostotyölle. Ja ne ongelmat olivat ensinnäkin se, että se verkosto kaatuu käytännön ongelmiin. Eli ei ole ehkä selkeä työnjako, ei ole tavoitteet kunnossa, ja viestintä on jonkin verran epäselvää. Toiseksi sitä verkostoa ei nimitä kaikissa kunnissa esimerkiksi kunnanhallitus, mikä olisi tietyllä tavalla sen verkoston legitimizeetin kannalta hyvinkin tärkeä juttu. Kolmanneksi siihen työskentelyyn ei sitouduta, eli ne verkoston jäsenet eivät ehkä ihan saa kiinni, että mikä tässä on se juttu, jotta ne sitoutuisivat siihen verkoston toimintaan paremmin. Kokouksia on liian harvoin, eli välissä ehkä unohtuukin, että mikä tässä on se homman nimi. Eli esimerkiksi kysymykseen vastauksissa 3-4 kertaa vuodessa kokoontui vain 29 prosenttia kunnista, ja muut verkostot sitten vähemmän. Tässä oli 55 vastaajaa tässä kyselyssä. Viidenneksi oli vielä, että juuri tämä mitä Anukin äsken sanoi, että verkoston työ ja nämä ehdotukset eivät välttämättä siirry tästä verkostosta kunnan päättäviin elimiin. Niin miltä nämä tulokset teistä kuulostavat, ja oletteko te törmänneet samanlaisiin ongelmiin, kun te olette näitä verkostoja tai yhteistyötä tutkineet?

Puhuja 1 [00:04:12]: Joo, eli silloin kun tutkittiin kolmessa Etelä-Suomen kaupungissa näitä verkostoja, niin minä sain sitten tutkimusmateriaaliksi pöytäkirjoja, kokousmuistioita. Ja niistä minä sitten hahmotin ne puhetekeanalyysillä, että mitä ne oikein puuhailevat ne ryhmät, ja minkälaisia puheenvuoroja, mitä ne ovat kirjanneet ylös. Ja siellä hirveän harva ryhmä pohti sitä omaa rooliaan, reflektoi, arvioi. Eli tällainen puheteon luokka minkä löysin, toiminnan suuntaaminen, oli yllättävän vähäistä. Sitä vain elettiin vuodesta toiseen ja tärkeintä oli saada kokous aikaan ja ihmiset paikalle, mutta sen lisäksi ei juuri mitään. Minulla on tässä muutkin puheteot kirjattuna ylös, että kerron niistä myöhemmin, mutta tämä, että toimintaa suunnataan todella vähän. Eli ne tavoitteet, työnjako on hyvin hukassa ja sitten se, että tavoitteenhan pitäisi olla ylimmäisenä, tuottaa sitä päätöksenteon tietopohjaa. Niin se oli vähän hukassa, mutta siirrän Essille puheenvuoron.

Puhuja 2: [00:05:16]: Minullahan on hirveän samantyyppisiä havaintoja sitten taas tuon monialaisen yhteistyön tutkimuksesta. Tehtiin tällainen tutkimuksesta tiiviisti raportti liittyen monialaiseen yhteistyöhön nuorten palveluissa ennen sote-uudistusta. Ja siellä nimenomaan tässä kirjallisuudessa tuli ilmi se, että tämä on niin kun... puhutaan siitä, että miksi yhteistyö ei toimi. On se sitten monialaista yhteistyötä siellä kentällä nuorten kanssa, tai on se sitten tällainen toimintaa kokoava niin kun palveluverkosto, missä ei käsitellä yksittäisen nuoren asioita, niin kyllä se tavallaan, ne yhteistyön ongelmat ovat samoja. Että nimenomaan tällaista sitoutumista yhteistyöhön, liian vähäistä aikaa, puutteellista tiedonkulkua, ehkä sellaista tiedonpuutetta toisten ammattilaisten työstä ja toimintatavoista, tai sitten näistä toimijoiden rooleista verkostoissa. Että onko selkeää vetäjää, tai että onko meillä selkeää toimintakulttuuria tällä verkostolla tai monialaisella tiimillä? Että mitä me juuri teemme ja miten päin ja kuinka usein me tapaamme, mitkä meidän yhteiset tavoitteet ovat, jotka ovat äärimmäisen tärkeitä siinä, että ne asetettaisiin

sille verkoston työlle. Ja kyllähän tämä vaatii myös sitten johdolta aika paljon, että tunnustetaan se, että miten tällaisia verkostoja johdetaan, ja miten henkilöstöä sitten tähän vaikka koulutetaan tai perehdytetään. Että hei, että sinun työnkuvaasi kuuluu verkosto, mitä tässä olisi tarkoitus saada aikaan.

Haastattelija 2 [00:06:46]: Niinpä. Eli johtajuuteen voi ehkä kilpistää ainakin yhden meidän tämän keskustelun pointeista, että kyllä se vain vaatii sen yhden tai kaksi henkilöä. On se sitten puheenjohtaja ja sihteeri, jotka kantaisivat sen toiminnallisen ja tavoitteellisen vastuun ja kertoisivat, miksi täällä ollaan ja minne nämä tiedot tästä lähtevät keskustelun jälkeen.

Haastattelija 1 [00:07:09]: Aivan, joo. Todella hyvä huomata, että kun me olemme tehneet tosissaan nyt tätä Ysipykälän kehittämistyötä yhdessä aluehallintovirastojen, Kuntaliiton ja Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa, ja kuntien kanssa tietysti, niin ihana kuulla, että jotenkin tutkimukset puoltavat sitä, mitä mekin olemme kuntien kyselyissä todenneet, ja sitten kun ollaan pidetty kunnille työpajoja, niin ne ovat kanssa juurikin näitä samoja asioita. Ja nämähän on aivan ratkaistavissa olevia toimenpiteitä, mitä me voisimme ruveta tekemään yhdessä. Sitten vielä seuraavaksi lähdetäisiin nuorten osallisuuteen, että millä tavalla teidän mielestä ja teidän, sekä Essin että Anun tutkimuksissa se nuorten osallisuus näyttäytyy siellä monialaisessa yhteistyössä, ja sitten vielä Anulla siellä ohjaus- ja palveluverkostoissa. Millä tavalla sitä voitaisiin nähdä tutkimuksen valossa toimivan tai ei toimivan?

Puhuja 1 [00:08:04]: No, siinähan oli ihan karmeita uutisia. Luin siis satoja sivuja niitä kokousmuistioita. Ja sitten jossain vaiheessa minun piti nousta jo seisomaan siellä minun tutkimushuoneessani, että minä en kestä enää. Täällä ainakin puhutaan nuorista ohi, nuorista pahaa ja ei koskaan sitä, että nuorten kanssa tai että nuoriakin voitaisiin niin kun kuunnella. Puhutaan koulun pihoista, kun ne siellä taas vapaa-aikaansa viettävät. Hankitaanko lisää valvontakameroita? Ja nämä ovat niin kun nuorten ohjaus- ja palveluverkostojen ratkaisuja. Mutta sitten meillä oli fiksut hankekumppanit ja Allianssissa Timo Mulari veti hanketta, niin me rupesimme järjestämään sitten osana tätä meidän kehittämishanketta nuorten kuulemisia ja keskustelupäiviä näissä kunnissa. Ja totta kai se muuttui se dynamiikka niin siellä kokouksissa kuin kokouspöytäkirjoissa ja koko siinä toiminnassa. Mutta että onhan se ihan kauheata, että aikuiset pohtivat... Me laskimme siinä hankkeessa, että silloin, jo yli kymmenen vuotta sitten Suomessa 18 ihmistä yötä päivää olisi istunut nuorten ohjaus- ja palveluverkostojen kokouksissa, ja koko ajan vain miettinyt asioita nuorten puolesta ja pistänyt nuoria tavallaan ongelman asemaan. Että jos tämä on se toiminnan laatu, niin on meillä kyllä aika paljon tekemistä.

Haastattelija 1 [00:09:25]: Minä voin tässä kohtaa vielä kysyä tarkentavan kysymyksen siitä, että te aloitte sitten pitää näitä tällaisia kuulemispäiviä, mutta oliko teillä siinä esimerkiksi sellaista käytäntöä, että nuoret olisivat jatkuvasti olleet mukana siinä verkoston toiminnassa? Siellä olisi aina ollut tällainen... Vaikka Suomen nuorisovaltuustojen liiton edustaja, joka olisi pysynyt mukana. Oliko siitä esimerkiksi jotain hyviä tuloksia tai käytäntöjä?

Puhuja 1 [00:09:53]: Kyllä, eli siellä saattoi siellä kunnan pääryhmässä, jos ajatellaan, että siellä oli useita nuorten ohjaus- ja palveluverkoston kuuluvia ryhmiä, niin jossain pääryhmässä saattoi olla nuorisovaltuuston edustaja. Ja toki hän sitten saattoi puhua ja näin, mutta se ei muuttanut sitä dynamiikkaa, koska se oli niin pientä. Ja sitten tavallaan lähdettiin näihin monialaisiin kuulemisiin, joissa myös nuorisovaltuustot olivat mukana, mutta myös sitten erilaisia nuorten palveluja käyttävät nuoret olivat mukana. Eli laajasti nuoria näissä kuulemisissa, ja saatiin sitä dynamiikkaa muutettua. Mutta että se pelkästään se nuorisovaltuuston yksi jäsen kokouksessa ei riitä, vaan että se pitää olla ihan systemaattinen se osio ja se määrä, mitä meiltä tulee matskua sieltä nuorten kuulemisista, jota me sitten rupeamme viemään sinne päätöksentekoon. Että se ei voi olla yksittäisten nuorten varassa.

Haastattelija 2 [00:10:45]: Niin, se ei ole yksittäinen temppu, vaan sitä pitää jatkaa loppuun asti. Ja nuorten pitää myös itse saada kuulla, miten heidän sitä... näkökulmia vietiin eteenpäin.

Puhuja 2 [00:10:55]: Minulla ei ole tuohon paljon lisättävää, että komppaan kyllä todella paljon Anua siinä, että olisi tärkeää, että meillä olisi vahvempaa nuorten osallisuutta noissa verkostoissa. Mutta sitten taas mietin tuota omaa tutkimusta ja sitä, että miten nuoret tulevat kohdatuiksi ihan niissä yksittäisissä palveluissa, jotka tekevät keskenään yhteistyötä ja me havaitsimme jo siinä puutteita. Niin tavallaan se, että myös vähän sellaista marssijärjestystä mietin, että nämä ovat vähän erityyppisiä asioita, tällainen niin kun että nuori edustajana verkostossa tai sitten, että nuoria kuullaan paremmin näissä palveluissa, mutta molempia tarvitaan ja pelkästään toisella ei pärjätä.

Puhuja 1 [00:11:31]: Juuri näin.

Haastattelija 1 [00:11:32]: Ehdottomasti. Sitten voidaan mennä ylipäätään vähän tämän niin kun nuorten ohjaus- ja palveluverkoston tehtäviin. Eli ensinnäkin verkoston yhtenä tehtävänä on kerätä tietoa nuorten hyvinvoinnista ja näistä kasvu- ja elinoloista, ja edelleen viedä sitä päätöksentekoon. Tässä jo keskustelun aikana on tullut ehkä selville, että se ei ole aina niin yksinkertaista se vienti sinne päätöksentekoon. Mutta ehkä tässä kohtaa

voidaankin keskittyä siihen, että meillä on aivan hurjasti erilaisia tilastoja, ja jopa tietyllä tavalla tutkittua tietoaakin siitä, että miten meillä niin kun nuorilla menee ja miltä se tilastojen valossa näyttää. Miten me saisimme tätä vielä paremmin hyödynnettyä? Ja ehkä erityisesti myös vinkkinä siitä, että millaisia tutkimuksia tai tilastoja te suosittelisitte näitä verkostoja seuraamaan, ja millaisia kyselyjä ne verkostot voisivat itse tehdä näille nuorille?

Puhuja 1 [00:12:31]: Joo, se on totta että tietoa on, ja sitten kun minä luin niitä kokousmuistioita ja analysoin niitä sillä puhetekoidealla, niin sieltähän löytyi tällainen kohta kuin toimintaympäristön hahmottaminen. Eli ne jäsenet kertoivat ammattilaisena omakohtaisia näkemyksiä, tai sitten viitattiin lakimuutokseen tai kouluterveyskyselyyn. Ja tavallaan, ja sitten toki esittäydettiin ja oli myös sellaista vähän epävirallisempaa kuulumistiedon vaihtoa siellä. Mutta tavallaan, että kun katsottiin sitä tietopohjaa kokonaisuudessaan, niin ehkä se jäi sillä tavalla auki, että sellaista yhteenvetoa siitä, että okei, me kuulumme nyt tämän asian tässä kokouksessa ja minkälaisia toimenpiteitä tämä meidän mielestämme aiheuttaa. Ja sitä ei sitten selkeästi kirjattu. Eikä siellä tullut, niin kuin hyvin vähän puhetta, kun tuli konkreettisia toimia tai kannanottoja muille ryhmille tai päätöksenteolle. Tai viestejä muilta ryhmiltä tai viestejä päätöksenteolta, että hei meillä on nyt tällainen strategia, pyritään tällaiseen ja tällaiseen. Eli tavallaan se jäi vähän auki, että mitä sillä kaikilla tietomäärällä oikein tehdään. Ja sitten se, että nuoret tosiaan, niin kuin Maria tuossa mainitsitkin, niin olisivat mukana myöskin kuulemassa, mitä tapahtuu. Ja samoin sitten analysoimassa sitä, että mitä se heidän näkökulmastaan tämä kaikki tieto tarkoittaa. Kouluterveyskyselylläkin on nyt... on sellaisia toimintatapoja, että ne kannustavat kouluja ja oppilaitoksia esimerkiksi käsittelemään kouluterveyskyselyn tuloksia oppilaiden ja opiskelijoiden kanssa ja tekemään toimenpiteitä. Meillä on ollut vähän sellainen traditio, että näistä kyselyn tuloksista kerrotaan vanhempainilloissa. Entäs ne nuoret itse?

Haastattelija 2 [00:14:12]: Juuri näin.

Puhuja 2 [00:14:13]: Todella hyviä pointteja. Ihan siis nimenomaan juuri tuota, että pystyttäisiin myös tavallaan purkamaan sitä niin kun tietomassaa siellä omassa kunnassa niiden omien nuorten kanssa, ettei se niin kun... jotenkin että ne jäävät niin kun tavallaan erillisiksi köntiksi. Että meillä on tätä kansallista dataa hirveästi ja sitten meillä on jotenkin tämä meidän kunnan nuorten tilanne, joka selviäisikin sitten ihan toisilla menetelmillä, mutta näinhän se ei ole, vaan että me pystyisimme todella hyvin jotenkin nivomaan näitä tavallaan yhteen, ja pohtimaan nuorten kanssa, että no miten te näette, että miten tilanne meillä on. Minä mietin itse tiedon hyödyntämistä ylipäänsä vaikka verkostotyössä niin siltä kantilta, että miten jotenkin vältettäisiin päällekkäistyötä. Minun mielestäni tämä sitoutuu ja nivoutuu tiedolla johtamiseen. Jotenkin se, että tässä pitäisi olla tässä verkostotyöskentelyssä aika selkeänä tavoitteena mielestäni se, että niin kun että mitä sillä tiedolla tehdään ja miten sillä kannattaa tavallaan suunnitella sen verkoston toimintaa eteenpäin. Ja sitten kun tiedetään, että näitä prosesseja on käynnissä eri puolilla Suomea

samaan aikaan, voitaisiinko tästä oppia jotain toisilta kunnilta omalla sote-alueella, etteivät tavallaan kaikki ruoppaa samoja hyviä lähteitä tavallaan päällekkäin, vaan että tässä voisi olla jonkin tyyppistä tällaista tiedolla johtamisen koordinoitua mallia, että vähän sitten jotenkin myös ohjeistetaan siellä omissa ohjaus- ja palveluverkostoissa niitä paikallisia toimijoita siihen, että meillä on tämä meidän kansallinen data, että lähtekää oikeasti katsomaan teidän kuntanne näkökulmasta. Me tiedämme jo todella paljon, mutta tätä me emme tiedä, että myös tavallaan ne tiedon intressit johdetaan verkostokoordinaattorilta sinne tekijöille kuntiin.

Haastattelija 2 [00:16:12]: Mutta sehän vaatii taas toisaalta aika paljon. Minä yritän miettiä niin kun omankin työni kannalta, että kun on ylitarkastajana siellä Opetus- ja kulttuuriministeriössä nuorisotyötä ja politiikkaa tehden, niin tämä tietomassa on valtava. On sitten kyse nuorisoriikollisuudesta tai sosiaali- ja terveystalvuluista tai ihan nuorisotyöstä. Onko teillä... Tai en minä tiedä, tämä on ihan hirveän vaikeata. Tämä varmaan vaatii vielä yhteistä käsittelyä ja muuta, mutta mitkä olisivat sellaisia tietolähteitä, mitä te ainakin, niin kuin sanoisitte, kouluterveyskyselyn lisäksi, mitä olisi hyvä ohjauspalveluverkostoissa seurata. Ja tietysti meillä on nuorisotilastot.fi, jossa on valtavan paljon yritetty kerätä sitä tietoa nuorista eri osa-alueilta. Mutta onko vielä, jos tulee mieleen, minä ymmärrän, että tämä ei ole nyt ihan helppo kysymys, mutta että jos tässä joku tulee, niin saa sanoa ääneen. Ja mehän tosissaan yritämme tässä kehittämistyössä myös viedä eteenpäin sitä, että mekin yrittäisimme niin Aluehallintovirasto, Kuntaliitto kuin ministeriö, niin tehdä jonkinlainen synteesi tietyistä tietopohjista. Ja nyt minä olen huomannut, kun me olemme sitä vähän kehitelleet jo, niin ne ovat aika sellaisia... taas sitä huolijuorten tilastointia. Että onko jotakin, millä me voidaan nähdä se nuorten positiivinen vaikutus kuntaan ja koko yhteiskuntaan. Onko meillä oikein sellaista?

Puhuja 2 [00:17:38]: Meillähän on oma lehmä ojassa nyt Youth Wikissä, mutta me voidaan siis vaan rakkaudella suositella Youth Wikiä. [Naurua]

Puhuja 1 [00:17:46]: Kyllä. Ei sekään kyllä ole täydellinen, mutta tuo on hyvä havainto jo, että huomaa sen, että se on aina huolipuhetta se tietomassa. Ja ehkä juuri sillä tavalla, jos ajatellaan vaikka harrastamista, iloa, vapaa-aikaa. Ja sitten tavallaan, että nuorilla on mahdollisuus tehdä omaa kädenjälkeä ympäristöön. Arvostamista, kunnioittavaa käyttäytymistä, myönteistä tunnistamista, missä Tampereen yliopisto esimerkiksi on tehnyt todella hyvää teorian kehittelytyötä. Niin tämän tyyppisiä asioita. Ehkä se myönteinen tunnistaminen olisi se termi, mitä me voitaisiin tässä käyttää. Ja sitten mitä vielä sitten haastaisin, niin viime aikoina olen kirjoittanut avoimen nuorisotyön yhdenvertaisuudesta, niin tämä yhdenvertaisuuskeskusteluhan pitäisi nyt kokonaan tuoda tänne nuorten ohjaus- ja palveluverkostoihin, että miten hereillä siellä ollaan sitten kaikissa. Juuri tämä arvostamisen ja kunnioittamisen kysymyksissä, ja minkälaista puhetta siellä käydään. Ylipäätään arvostettaisiin nuoria, mutta arvostettaisiin myöskin kaikkia nuoria, kaikkia

ihmisiä, kaikkialla eikä vain tietyissä paikoissa tai tietyllä perusteella. Että kyllä siinä hirveästi on haasteita. Mielenkiinnolla odotetaan kyllä sitä Opetus- ja kulttuuriministeriön tietopakettia, että mikä se on se tärkein tieto.

Haastattelija 2 [00:19:08]: Niinpä. Emme tee tätä ilman kyllä teitä nuorisotutkijoita. Tulemme haluamaan opponointia teiltä jossakin vaiheessa. Halusiko Essi vielä, oliko sinulla joku, yksi eksakti? Ottakaa ainakin tämä.

Puhuja 2 [00:19:20]: No hyvänä tärppinä tietysti nuorisobarometri.

Haastattelija 2 [00:19:23]: Niin.

Puhuja 2 [00:19:23]: Joo. Eihän sitä niin kun voi olla mainostamatta.

Haastattelija 2 [00:19:26]: Vaikka sieltä ei saa sitä kuntakohtaista tietoa, mutta sieltä pystytään kuitenkin, se on niin kun yleistettävää tietoa Suomen nuorista ja näkemyksistä.

Puhuja 2 [00:19:32]: Kyllä. Ja se ei ole pelkästään sitä huolipuhetta, niin se on siinä se ihana.

Haastattelija 2 [00:19:35]: Niinpä. Ja siinä taas Valtion nuorisoneuvosto varmaan auttaa mielellään myös kuntia, että heillä on se tieto kaikista nuorisobarometreista hyvin, samoin myös Nuorisotutkimusseuralla.

Puhuja 1 [00:19:47]: Se lisäksi vielä, että muistetaan sitten se paikallinen, vuorovaikutteisesti syntynyt tieto. Eli tavallaan, ettei meillä vaan olisi siellä jotain valtakunnan indikaattoreita yleistasolla, vaan meillä täytyy olla kokoaikaista paikallista tiedon tuotantoa, missä nuoret osallistuvat arviointiin ja tulosten tulkintaan ja kehittämistoimien miettimiseen ja päätöksentekoon. Sille pitää varata oma lokero näihin suunnitelmiin ja toimintakertomuksiin ja muihin.

Haastattelija 1 [00:20:16]: Ja kyllä minä juuri tämän suhteen näen sen ohjaus- ja palveluverkostojen voiman siinä, että se on sen kunnan tehtävä. Tai vaikka muutaman alueellisen kunnan yhdessä, että siellä on se paikallinen tietämys siinä verkostossa sitten.

Haastattelija 2 [00:20:32]: Ja miten helppo sitä on koostaa alueelliseksi ja valtakunnalliseksi tiedoksi, kun ne yhdistetään. No eteenpäin. Entäs sitten, kun laissa puhutaan myös siitä, että verkoston tehtävä on myös tällainen palvelujen yhteensovittaminen. Minä jotenkin kansankielistäisin sen niin, että ohjaus- ja palveluverkoston pitäisi katsoa, että se nuoren palvelupolku ei missään katkeaisi tai ei tulisi katkoksia, koska eihän nuori mieti, minkä toimialan tai minkä viraston raja menee, kun tietystä palvelusta pitäisi siirtyä seuraavaan. En minä tiedä edes kuuluisiko se ikään kuin kuntalaiselle tai lapselle tai nuorelle. Miten te näette tutkimuksen valossa tällaisen palvelujen yhteensovittamisen, että toimiiko se nykypäivän palvelujärjestelmässä? Kumpi haluaa aloittaa? Saa ihan... Aloittaako Essi ensin? Sen monialaisen yhteistyön kautta...

Puhuja 2 [00:21:24]: Kyllä. Tämähän on vähän vaikea kysymys juuri sen takia, että tässä on tavallaan monta kohtaa, että mitkä tavallaan ovat niitä kipupisteitä. Että siinä on se 18 vuoden ikä, siirtyminen lasten tai nuorten palveluista aikuisten palveluihin ja tavallaan, että miten se tavallaan katkos tai kuilu siinä ylitetään. Onko se nuoren näkökulmasta se, että palvelu jatkuu vai tuleeko siihen jokin sellainen törmäys, että pitääkin sitten hakea tavallaan sitä jatkopalvelua itselleen. Sitten tuossa myöskin kysymys on myös siitä, että tavallaan mitkä palvelut tekevät yhteistyötä keskenään ja mitkä eivät. Ja tavallaan vaikka miettii sitten näitä ohjaamoita, että miten erilaisella tavalla ne on järjestetty eri puolilla Suomea. Että tavallaan se, että jos kysytään, että onko nuorten palveluita pystytty hyvin yhteensovittamaan tällä hetkellä, niin vastaus on kyllä ja ei. Aina on aukkoja, aina on puutteita. Esimerkiksi tuossa meidän Nuorten palvelut tienhaarassa -loppuraportissa, minkä kollegat tekivät nyt valmiiksi, niin siinä nimenomaan korostettiin näitä aukkoja ja puutteita, että vaikka sote-uudistuksen jälkeen ollaan niin kun pystytty tiettyjä toimenpiteitä tai prosesseja yhdenmukaistamaan ja miettimään vähän laajemmalla tasolla ehkä kansallisesti, tai sitten vähintään siellä sote-alueella, että miten me teemme asiat, niin on pystytty tekemään parannuksia tai jotenkin päin niin kun selkeyttämään, mutta ne aukot ja puutteet eivät sieltä valitettavasti sillä tavalla suoraan häviä, että meidän täytyy edelleen tavallaan paikallisesti kunnissa miettiä, mitkä ovat ne meidän aukot, mihin nuori saattaa tippua niissä yhteensovittavissa palveluissa. Ja nuorten tilanteet ovat erilaisia.

Haastattelija 2 [00:23:07]: Eli tekemistä riittää.

Puhuja 2 [00:23:09]: Näin minä sanoisin.

Haastattelija 2 [00:23:09]: Pitää olla koko ajan jotenkin varpaillaan ja seurata tilannetta, että pallot eivät saa pudota niin sanotusti verkostonkaan käsistä.

Puhuja 1 [00:23:17]: Joo, ja aikaisemmin mainittiin tuo puheenjohtajan ja sihteerin rooli niissä ryhmissä, mutta kyllähän me tarvitsemme myöskin sitten jonkun, joka koordinoi kaikkia niitä ryhmiä ja suhteessa päätöksentekoon ja suhteessa nuoriin, että äänet liikkuvat, signaalit liikkuvat. Eli palvelujen yhteensovittaminen vaatii sen, että viestintä toimii, konkreettiset toimet ovat tiedossa, mitä tämä ryhmä tekee, mitä tekee toinen ryhmä, mitä me verkostona kaiken kaikkiaan tehdään. Ja sitten kun huomataan, että joku homma ei toimi ja lähetetään kannanotto, niin se ei jää sitten ensinnäkään kirjaamatta, tai jos se kirjataan niin se ei jää arkistoon, vaan että se lähtee eteenpäin. Eli sitten kun meillä on siis todella paljon ihmisiä verkostoissa jossain kaupungissa, niin me ei voida olettaa, että muut ryhmät lukevat kaikki, kaikkien ryhmien pöytäkirjat, vaan me teimme siinä meidän kehittämishankkeessa sellaisia selkeitä kokousmuistiopohjia, joissa viestit muille ryhmille ja päätöksenteolle kirjattiin erikseen sinne muistion alkuun, jolloin ei tarvitse lukea koko muistiota, vaan että ne lähtivät sieltä eteenpäin. Ja koordinoijia pistettiin näihin kuntiin tekemään työtä, jotka veivät niitä viestejä. Että se on myöskin hirveän paljon viestinnällinen kysymys, miten meillä onnistuu tämä palvelujen yhteensovittaminen.

Haastattelija 2 [00:24:33]: Tämäkin on tullut niissä kuntakyselyissä ja meidän työpajoissa esiin, että viestintä on myös se tietynlainen hopealuoti.

Puhuja 1 [00:24:41]: Kyllä. Ja sitten tällainen konkreettinen työkalu, että miten rakennan muistion. Suoraan siellä pystyy sihteeri kirjaamaan sinne eri puhettekoluokkiin niitä asioita ja sitten saadaan ne signaalit sieltä erikseen. Toki siinä joutuu aina kokouksen jälkeen siltikin varmaan stilisoimaan vielä sitä muistiota, mutta siinä on se, rakennetaan jo alusta lähtien sillä tavalla.

Haastattelija 2 [00:25:02]: Ja onkohan sellaisia kunnissa olemassa? Minä tiedän, että hyvinvointikoordinaattoreita on ilmeisemmin tullut, joilla on juurikin tällaisiakin koordinoivia velvoitteita tai vastuita, mutta että onko vielä puheenjohtajan ja sihteerin lisäksi, minulle ei ainakaan näissä meidän kuntakyselyissä tai kuntien työpajassa ei ole tullut esiin, että olisi ollut tällaista yhtä henkilöä, joka oikeasti koordinoisi eri ryhmien viestiä ja veisi sitä vielä vahvennetusti sinne päätöksentekoon. Tämä onkin hyvä asia.

Puhuja 1 [00:25:30]: Ainahan sanotaan, että hallinto paisuu ja pitää vähentää väkeä, mutta siis jos meiltä jää tällainen perushomma tekemättä niin kuin koordinointi, niin sehän ei, siis kertakaikkiaan se toimintahan ei tuota sitä...

Haastattelija 2 [00:25:44]: Se nilkuttaa.

Puhuja 2 [00:25:45]: Niin.

Puhuja 1 [00:25:46]: Että siellä istutaan perustasolla ja päätöksenteossa erillään. Ja sitten tavallaan kaikki se hyöty näistä, keskinäinen hyöty jää saavuttamatta.

Haastattelija 2 [00:25:56]: Kyllä. Sitten oli vielä, meillä tähän... vielä on muutama minuutti aikaa meillä, niin mitä tutkijat sanoisitte, mistä pitäisi vielä, mitä pitäisi tutkia lisää? Mitä tietoa, mikä tieto teidän näkemyksenne mukaan meiltä vielä puuttuu? Onko se säännöllistä? Onko se jokin yksi tutkimus kymmenen vuoden välein? Nyt saa ihan hullujakin ajatuksia heittää. Haluako Essi aloittaa?

Puhuja 2 [00:26:27]: Minulla on siis sellainen ajatuksen siemen, mikä ei ole ehkä niin kun kiteytynyt kauhean tarkasti, mutta minua kiinnostaisi ihan hirveästi tutkia tavallaan tuota yhteistyön laatua ja yhteistyötavoitteet, yhteistyön vaikuttavuutta. Tätä tehdään kyllä ja tätä tehdään eri tasoilla, mutta jotenkin päin minua kiinnostaisi se sellainen niin kun, että miten me jotenkin tutkimustiedon avulla pystyttäisiin jotenkin tiivistämään sitä verkostojen työkuva, toimijoiden työkuva, auttamaan siinä tiedolla johtamisessa, verkostajohtamisessa. Tämä on vähän monimutkaisempi, koska tähän liittyy muuallekin kuin nuorisosalalle, mutta jotenkinpäin minä haluaisin, että oikea tieto löytäisi sinne, missä tätä tarvitaan, että miten juuri tämä meidän verkosto voisi jotenkin vielä tavoitteellisemmin tehdä töitä, mitä me haluammekin tehdä näiden meidän nuorten eteen.

Puhuja 1 [00:27:22]: Ja minä taas haluaisin aloittaa alusta jossain kaupungissa. Eli tavallaan nyt kun on tullut sote-yhdyspinta, ja...

Haastattelija 2 [00:27:32]: TE-hallinto uudistuu.

Puhuja 1 [00:27:33]: Niin ja kaikki muukin on tapahtunut. Niin entä jos aloitettaisiin aivan alusta ja katsottaisiin, että miten tämä saataisiin rakennettua. Että jos joku kunta nyt innostuu tästä, niin ilmoittautukoon sitten...

Haastattelija 1 [00:27:45]: Ysipykälä -hankkeelle. [Naurua]

Puhuja ? [00:27:48]: Joo, Elsalle voi, mutta...

Haastattelija 1 [00:27:48]: Ollaanpahan aina kuulolla. Hei, minä niin kun mielelläni sitten vielä, meillä on vähän tässä podcastissa tavoitteena se, että kuulija saisi tähän loppuun ihan muutaman konkreettisen jutun, että mitä se voisi joko verkoston jäsenenä tai verkoston puheenjohtajana, sihteerinä, yksi tai kaksi sellaista yksittäistä kehittämiskohtaa, että jos minä vaikka tämän muistan tästä podcastista, niin mitä minä lähtisin seuraavaksi tekemään, että meidän kunnan ohjauspalveluverkosto olisi vielä parempi?

Puhuja 1 [00:28:22]: Voi olla vaikea yksittäisen ryhmän jäsenenä, että ei saa hirveästi itse palautetta ja sekoita koko hommaa, niin saada se viesti jotenkin sinne sen ryhmän johdolle, että voimmeko me arvioida meidän toimintaa. Mutta se voi nyt olla todella hankala, että jos siellä joku herää, ja ei ole itse siinä asemassa, että suoraan sitten saisi sitä organisoitua sillä tavalla heti siinä, niin jollain tavalla viedä vaan sitä viestiä, että pitää pysähtyä, pitää pysäyttää se ryhmä ja katsoa, mitä me oikein tehdään.

Puhuja 2 [00:28:54]: Minä oikeastaan vaan jatkaisin tuota Anun ajatusta siitä, että minusta olisi upeata, että verkostoissa puhuttaisiin enemmän, näitä voi olla kolmekin asiaa, mutta sanotaan, että minä tiivistän ne kahteen, eli yhteisistä tavoitteista ja työnjaosta. Ja tavallaan se, mitä yksittäinen verkostossa toimiva ammattilainen voisi tehdä, olisi tavallaan niin kun rohkaista, että hei, että olisi ihana puhua työnjaosta enemmän, olisi ihana puhua yhteisistä tavoitteista enemmän, sellaista niin kun jotenkin, että meillä olisi kaipuuta kirkastamiseen, käytetäänkö siihen aikaa, niin tästä minä jotenkin haluaisin ottaa sellaisen niin kun loppuohjeen.

Haastattelija 2 [00:29:35]: Kiitoksia Essi, kiitoksia Anu. Elsa ja Marja kiittävät tämän podcastin aiheesta. Ja olipas ihanaa keskustella teidän kanssa.

Haastattelija 1 [00:29:42]: Kiitos.

Puhuja 1, Puhuja 2 [00:29:43]: Kiitos.

[äänite päättyy]